

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Nisan 2013 • No:61

**İş Kazalarında İşçilerin Ölmesine,
Uzun İş Saatlerine, Düşük Ücretlere,
İşsizliğe, Taşeronlaştırmaya,
Kıdem Tazminatının Yok Edilmek İstenmesine,
Zam Zulmüne, Emperyalist Savaşlara**

**Dur
Diyelim!**

**Birleşerek ve
Kardeşleşerek
1 Mayıs'a!**

İşçi emekçi kardeşler!

1 Mayıs'ta meydanlarda bir araya geleceğiz. Haksızlıklara, zulme, sömürüye, uzun çalışma saatlerine, düşük ücretlere, iş kazalarında işçilerin ölmesine, taşeronlaştırmaya "dur" diyeceğiz. İnsanca çalışma ve yaşam koşulları isteyeceğiz. Tüm işçi kardeşlerimiz şimdiden, bu büyük güne, bu kardeşlik gününe hazırlanmalılar.

Neden 1 Mayıs?

Çünkü 1 Mayıs işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günüdür. Emegın bayramıdır 1 Mayıs! Bu büyük günde, dünyanın dört bir köşesinde değişik dinlere ve milletlere mensup işçiler aynı duygu ve heyecanla meydanlara çıkacaklar. İnsanın insanı sömürmediği, savaşların olmadığı, bolluk ve barış dolu bir dünyada yaşamak istediklerini haykıracaklar.

devamı arka sayfada

1 Mayıs, yeni bir toplum kurma talebinin güçlü şekilde dile getirildiği bir gündür aynı zamanda.

İnsanlara rekabeti, bireyciliği, hırs ve kıskançlığı dayatan; paylaşıcılığı, dayanışmayı, kardeşliği reddeden kapitalist sömürü düzeninde yaşamaya mecbur değiliz.

Ancak işçileri sömürmeye devam etmek isteyen patronlara göre, “böyle gelmiş böyle gider, kapitalizm değiştirilemez.” Bu tümüyle yalandır, amaç işçileri kandırmaktır!

Ezelden beri, nerede bir haksızlık, zulüm ve sömürü varsa, orada daima mücadele eden insanlar olmuştur. İnsanlar, haksızlıkların olmadığı dayanışmacı ve paylaşımcı bir toplum kurmak için mücadele vermişlerdir. İnsanlığın bu ortak hayali için mücadele devam ediyor.

Zinhar değişmez denilen kapitalizmin, şunun şurasında 250 yıllık bir tarihi var. İnsanlık tarihi dikkate alındığında deve de kulak!

Paranın/sermayenin egemen olduğu bu sömürücü sistem tüm yönleriyle çürümüş durumda. Şu hale bir bakın:

- Dünyada 1 milyardan fazla insan her gün aç yatıyor.
- Milyarlarca insan yoksulluk sınırında yaşıyor.
- Her sene, 11 milyondan fazla çocuk basit hastalıklar ve açlık yüzünden ölüyor.
- Buna karşın, yaklaşık 2 trilyon dolar silaha harcıyor.
- Afganistan, Irak, Libya, Suriye ve pek çok Afrika ülkesinde pazar ve yatırım alanlarına, enerji yataklarına sahip olmak için yürütülen emperyalist savaşlarda yüz binlerce insan can veriyor, sakat kalıyor, evini ve yurdunu terk ediyor.
- Halklar din, mezhep ve milliyet temelinde kışkırtılarak karşı karşıya getirilmeye çalışılıyor.

Tüm bunların sebebi kapitalist kâr düzenidir.

Çünkü bu düzende önemli olan insan değil, sermayedir. Bu nedenle, toplumun ortak çıkarları değil, patronların özel çıkarları dikkate alınır. Böyle bir düzen insanlığa ne verebilir?

Meselâ, kapitalist ekonomi durup durup krize giriyor ve bunun bedelini her seferinde işçiler ödüyor.

Sistemin çarklarında meydana gelen tıkanmadan dolayı patlak veren küresel kriz, tüm dünyada etkisini sürdürüyor.

Gece gündüz demeden çalışıp üreten işçiler, ama krizin bedelini işten atılarak ödeyen de işçiler. Avrupa ülkeleri başta olmak üzere, işsizlik dünyada çığ gibi büyüyor. Türkiye’de ise, 3 milyona yakın işsiz var. Üstelik bu resmi rakam.

Patronlar, işçilerin birlik ve dayanışma içinde olmamasından yararlanarak, fazla mesailerle birlikte çalışma süresini 12 saate çıkardılar. Yasalara göre çalışma haftası 45 saat. Fakat gerçekte, fazla mesailerle birlikte çalışma haf-

Patronlar ve onların aileleri zevk-ü sefa içinde yaşarken; işçiler uzun ve ağır çalışma koşulları altında, açlık ve yoksullukla boğuşarak acı ve kahr dolu bir yaşam sürdürüyorlar.

tası 75 saate kadar yükseliyor. Patronlar, fazla mesailerini işçilere dayatmak için ücretleri özellikle düşük tutuyorlar.

Kadrolu işçilik büyük ölçüde ortadan kaldırılmış durumda.

Taşeronluk sistemiyle tüm çalışma yaşamı esnek ve güvencesiz hale getirilmek isteniyor. 6 aylık ya da 1 senelik sözleşmelere

dayalı, güvenceden yoksun, kıdem tazminatının olmadığı bir çalışma düzeni dayatılıyor.

Daha fazla kâr elde etmek isteyen patronlar, gerekli iş güvenliği önlemlerini almadıkları için iş kazaları durmuyor. İşçiler ölmeye ve sakat kalmaya devam ediyorlar.

Kıscacası tablo şu: Patronlar ve onların aileleri zevk-ü sefa içinde yaşarken; işçiler uzun ve ağır çalışma koşulları altında, açlık ve yoksullukla boğuşarak acı ve kahr dolu bir yaşam sürdürüyorlar.

Zenginlik ve ihtişam bir tarafta, yoksulluk ve sefalet öbür tarafta! Neden böyle bir yaşamı kabul edelim ki?

Biz işçiler başka bir dünya istiyoruz!

Bilim ve teknoloji sayesinde, iş saatlerini kısaltmak ve tüm işsizlere iş vermek mümkün. İş kazalarının olmadığı, işçilerin ölmediği ve sakat kalmadığı, işçi ailelerinin acı ve gözyaşına boğulmadığı bir çalışma sistemi talep ediyoruz! Sermayenin egemenliğine dayanmayan, insanın insanı sömürmediği, insanı esas alan, eşitlikçi ve paylaşımcı bir dünya istiyoruz!

Kardeşler!

Dünyanın dört bir yanında, kapitalist sömürüye karşı işçilerin öfkeli sesi yükseliyor. Yunanistan’dan Hindistan’a, Mısır’dan Çin’e, İspanya’dan Güney Afrika’ya kadar işçiler, peş peşe yaptıkları grevlerle haklarını arıyorlar. Krizin bedelini ödemek istemeyen işçi kitleleri, patronlara şunu söylüyorlar: Pınlınızı pırtınızı toplayıp gidin, size ihtiyacımız yok!

Türkiye’de de, çalışma koşullarını düzeltmek için sendikalaşan ve işten atılan, ücretleri ödenmeyen, haklarına sahip çıkan işçilerin mücadelesi sürüyor. Bu mücadeleyi daha da büyütmeli ve patronlara şunu göstermeliyiz: İşçiler boyun eğmiyor, birleşerek ve kardeşleşerek hakları için mücadele ediyorlar!

1 Mayıs, birliğimizi, dayanışmamızı ve gücümüzü ortaya koyacağımız bir gün olacak. Irk, dil, din ayrımı yapmaksızın sınıfımızın bayrağı altında birleşmeliyiz.

Türk ve Kürt işçilerinin birliğini sağlayamadan patronların saldırılarına gerektiği gibi yanıt veremeyiz. Şunu bilelim ki, Kürt halkının ezilmesinden Türk işçilerinin hiçbir çıkarı yoktur. Bu nedenle, Kürt halkının demokratik taleplerini desteklemeli, kardeşliğe ve işçilerin birliğine giden yolu açmalıyız.

Son sözümüz de şu olsun: Dünyanın dört bir köşesinde, milyonlarca işçiyle aynı duygu ve heyecanla meydanlarda buluşmak üzere çalışmalarımızı hızlandıralım! ■

Grev ve Direniş Alanları Nasıl Örgütlenmeli?

12 Eylül 1980 öncesinde, grev alanları işçilerin kendilerini eğittikleri bir okul işlevi görmekteydi. Greve çıkmış her işçi, o güne kadar kendisine anlatılmış, öğretilmiş olan her şeyi yaşayarak, yaparak öğreniyor ve kavriyordu.

İşçi sınıfının mücadele tarihinde kendisine yer bulmuş çok önemli bir söz var: “Grev İşçi Sınıfının Okuludur.” Geleneklerimiz, sahip çıkılmadığında unutulup gitmektedir. Geçmişte, özellikle 12 Eylül 1980 öncesinde, grev alanları işçilerin kendilerini eğittikleri bir okul işlevi görmekteydi. Greve çıkmış her işçi, o güne kadar kendisine anlatılmış, öğretilmiş olan her şeyi yaşayarak, yaparak öğreniyor ve kavriyordu. Greve çıkıldığında çadırdan güvenliğe, nöbetten yemeğe, misafir karşılamadan basına yapılacak açıklamalara kadar her bir iş, oluşturulan komiteler aracılığıyla işbölümü temelinde örgütleniyordu. Bu şekilde örgütlü olmak, işçilere moral ve güven veriyordu.

“Grev yeri bayram oldu, halay çekenlerle doldu” tür-küsünde olduğu gibi grev alanı cıvı cıvı olurdu. İşçiler, grevin işçilerin üretimden gelen gücünü kullanması anlamına geldiğini bilir ve haklarını patrona kabul ettirebilmek için bu gücü kullanmaktan geri durmazlardı. Bu nedenle, toplu sözleşme dönemlerinde grev olasılığını hesaba katarak, aylar öncesinden başlayarak tüm hazırlıklarını yapmaya girişirlerdi. İşçi evlerinde, sokaklarda ve kahvehanelerde grev konuşulurdu. Eski kuşak işçiler deneyimlerini heyecanla, okunan kitap yaprakları gibi tane tane anlatırlardı. “Grev zincirin halkaları gibidir, kol kola girip birbirinizi sımsıkı tutacaksınız. Hele bir yerinden kopmaya görsün, başboşluk ve dağıklık o saat baş gösterir. Patronun perde arkasında pusuda beklediğini sakın aklınızdan çıkarmayın” diye de uyarırlardı.

Bir fabrikada grev başladığında işçi eşleri, çocukları, konu komşu grev yerindekileri yalnız bırakmazlardı. Yapılan işbölümü sonucunda grev yerlerinde yemekler pişirilir ve işçi eşleri de bu işbölümünün içinde yer alırdı. Grev alanı düzenli tutulur, işçiler grev çadırını ikinci evleri gibi bilirlerdi. İşçiler gerçek dostlarını ya da düşmanlarını asıl grev alanında tanırlardı. Ancak tüm bunların olabilmesi için grev alanının baştan sona örgütlenmesi ve işbölümünün yapılması gerekir. Grev ya da direniş alanının, boşa zaman tüketilen bir yer olmadığı bilince çıkartılmalıdır. Geçmişte tam da böyle düşünüldüğü içindir ki, grev alanında gazeteler ve romanlar okunur, işçi sınıfının mücadele tarihi üzerine tartışmalar yürütülürdü.

Grev ve direniş alanlarında çeşitli etkinlikler düzenlenir ve işçilerin morali yüksek tutulurdu. Çünkü moral açıdan çökmek, işçiler arasındaki dağılmayı ve direnişin tükenmesini de beraberinde geti-

rir. Grev hazırlıkları kapsamında önceden bir fon oluşturulması çok önemlidir. Bugünler için oluşturulan fonlarla işçilerin temel ihtiyaçları karşılanır, ücret almayan işçilerin mücadeleyi terk edeceğini düşünen patronun hevesi kurşağında bırakılırdı.

İşçiler örgütlü oldukları ve haklarının takipçisi oldukları için patronlar istedikleri gibi işçi atamazlardı. Pek çok örnekten de biliyoruz: İşçiler işten atılan arkadaşlarına sahip çıkar ve çoğunlukla patronun geri adım atması için ya üretimi durdurur ya da yavaşlatırlardı. Grev sözcüğü patronlara korku salarken, işçilerin gücünü ortaya koymaktaydı. Bu nedenle, işçiler greve başvurmasınlar diye patronlar işçilerin örgütlü gücünü kırmak için ellerinden geleni yapardı. İşçilerin mücadelesini durduramayan patronlar, 12 Eylül 1980’de orduyu işbaşına çağırarak ve askeri faşist darbeye işçi sınıfının örgütlü gücü kırılacaktı. Ama patronlar işçilerin mücadelesini de grevleri de durduramayacaklardı. 1986’da Netaş ve Derby grevleri, 1987’de binlerce deri işçisinin başlattığı Kazlıçeşme direnişi, 1989 Bahar Eylemleri ve Migros grevi işçilerin örgütlü mücadelesinin moral verici örnekleri oldular.

Fakat görüyoruz ki grev ve direniş alanları geçmişteki gibi örgütlenmiyor. Geçmişin mücadele geleneğini bugünün işçilerine aktarması gereken sendikalar görevlerini yapmıyorlar. Bu yönde bilgi ve deneyime sahip olmayan işçiler, grev ve direnişe çıktıklarında nelerle karşılaşacaklarını bilmiyorlar. Ne işbölümü yapılmakta ne bu kapsamda çeşitli komiteler oluşturulmakta ne de direniş alanı tüm yönleriyle örgütlenmektedir. Tam anlamıyla bir başıbozukluk egemendir direniş alanlarında. Sendikalar işçileri öylece bir bekleyişe itmekte, dağılık olan ve can sıkıntısıyla ne yapacağını bilemeyen işçiler arasında kısa zamanda moral bozukluğu oluşmaktadır. Böyle olunca da işçiler ya mücadeleyi bırakıp gitmekte ya da aralarında sürtüşmeler başlamakta ve gerginlikler işçileri birbirinden uzaklaştırmaktadır. İşçilerin okulu olması gereken direniş alanının kısa zamanda kahvehaneye dönüşmesinin nedeni işte budur.

Geçmişteki deneyimlere sahip çıkmalı ve bugüne aktarmalıyız. Geçmişin mücadele geleneklerinin bugüne aktarılması, işçilerin eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi için sendikalar üzerine düşen görevleri yerine getirmelidirler. İşçi kardeşlerimiz şunu bilmeliler ki, grev ve direniş alanları mücadele okuluna dönüştürülmeden, patronlara karşı durmamız ve haklarımızı elde etmemiz mümkün olmayacaktır. ■

Mersin Liman İşçilerinin Mücadelesi Sürüyor

Mersin liman işçileri haklarına ve işten atılan arkadaşlarına sahip çıktılar. Taşeron karşı çıkan ve bu kapsamda eylemler yapan liman işçilerini cezalandırmak isteyen patron, 34 işçiyi işten attı. Ancak işçiler, kararlı bir duruş sergilediler. Patrona boyun eğip evlerinin yolunu tutmadılar ve direnişe geçtiler.

Mersin Limanı kapısında direniş sürerken, içeride çalışan işçiler de çeşitli eylemlerle arkadaşlarına sahip çıktılar. İşçiler, Mart ayı boyunca aileleriyle birlikte protesto gösterileri yaptılar ve haklarını almakta kararlı olduklarını gösterdiler. Derneğimiz UID-DER ise, işçileri yalnız bırakmadı. Mücadele deneyimlerini paylaşmak ve işçilerin moralini yükseltmek amacıyla “Liman İşçilerinin Mücadele Deneyimleri” adıyla bir etkinlik gerçekleştirdi. UID-DER Müzik Grubunun seslendirdiği ezgilerin de yer aldığı etkinlikte, İngiltere’deki Liverpool liman işçilerinin deneyimi anlatıldı ve Mersin Liman işçilerinin mücadelesine dikkat çekildi. Etkinliğin tartışma bölümünde işçiler, haklarının takipçisi olacaklarını ve işten atılan arkadaşlarını yalnız bırakmayacaklarını ifade ettiler. Liman-İş Şube Başkanı Kadir Özçelik, işçileri el ele vermeye ve güçlü olmaya çağırdı.

Liman işçileri, taşeron işçilerin limana sokularak direnişlerinin kırılması girişimine sert tepki gösterdiler. 3 Nisanda 1600 liman işçisi iş durdurarak ve vinçlere çıkarak tepkilerini ortaya koydu. 53 saat boyunca devam eden direniş boyunca işçiler, polis ve özel güvenlik şiddetine rağmen yılmadılar. Patronun çıkarını koruyan polis, işçilerin dışarıyla irtibatını kesmek ve caydırmak için elinden geleni yaptı. Vinçteki bir işçi yemek almak için aşağıya inmek isterken, polis tarafından aşağıya çekilerek düşürüldü. Yaralı halde kaçırılarak hastaneye götürülen liman işçisinin, mitingden geldiği yalanı ileri sürüldü.

Tüm tehditlere ve polis şiddetine rağmen işçiler kararlılıkla eylemlerine devam ettiler. Liman-İş, TÜMTİS, Petrol-İş ve Yol-İş yöneticilerinin, Valilik ve işverenle yaptıkları görüşmelerde sağladıkları anlaşmanın ardından direniş sona erdi. Direnişçi liman işçileri, sendikacılara verilen sözler üzerine 53 saat süren iş durdurma eylemlerine son verdiler ve vinçlerden indiler. Vinçten inen işçileri, limanda onları bekleyen işçi arkadaşları ve aileleri büyük bir coşkuyla ve sloganlarla karşıladılar.

Gözyaşları içinde direnişçi işçileri karşılayan bir işçi eşi

şöyle konuşuyordu: “Hiçbir şekilde görüşemiyorduk. Telefonlarının şarjları bitti. Telefonlarını şarj etmesinler diye vinçlerin elektriğini kestiler. Yiyecek-icecek hiçbir şekilde verilmedi. Çocuklar burada, babalarını sorup duruyorlardı, ağlıyorlardı.”

MIP yönetimi ile Liman-İş Sendikası arasında yapılan görüşmeler şöyle sonuç verdi:

- 4 atölye işçisi 5 Nisanda 00.00-08.00’de vardiyaya gidecek.
- Uğur-san’dan atılan 8 işçi 8 Nisanda işbaşı yapacak.
- İşçiler ile sendika için tutulan tutanaklar ve açılan davalar geri çekilecek.
- Vince çıkan işçilere 2 gün ücretli izin verilecek.
- 6 Nisanda TİS görüşmesi yapılacak.
- 18 işçi, oluşturulan havuz ile 2 ay içerisinde iş başı yapacak. 2 aylık süre içinde maaşları ve sigortaları yatırılacak.
- 4 işçinin ise işbaşı tarihi daha sonraki bir değerlendirme ile belirlenecek.

Limandaki direniş çadırını kaldıran işçiler, “Kavga bitmedi daha yeni başlıyor. İlk kez bu direnişte 1600 işçi bir araya geldi. İlk kez bu kadar uzun saat liman durdu. Burada pek çok işçi mücadele etmeyi öğrendi. Bütün arkadaşlarımız işe alınana kadar liman içerisinde kavga devam edecek” diye haykırdılar.

Direnin bitmesinin ardından Liman-İş ile MIP arasında toplu sözleşme görüşmelerine başlandı ve üç yıl boyunca geçerli olacak toplu sözleşme imzalandı. İşe dönmesi beklenen işçilerin süreci ise devam ediyor. Atölyeden atılan 4 işçi henüz işbaşı yapamadı. Limandaki taşeron firma Uğur-San’dan atılan 8 işçiden 6’sı ise 11 Nisanda işbaşı yaptı. Kalan 2 kişinin durumu henüz net değil. 22 MIP işçisi için oluşturulan havuz ile ilgili de henüz bir gelişme yok. İşçiler sendikada bekleyerek süreci takip ediyor ve mücadelede kararlı olduklarını ifade ediyorlar.

Liman işçilerinin mücadelesi şunu bir kez daha gösterdi: İşçiler birleştiklerinde ve kararlı olduklarında patrona boyun eğmezler. Ancak şu da bir gerçek ki, işçilerin mücadelesinin gerçek anlamda başarıya ulaşabilmesi için işçilerin daha hazırlıklı ve daha örgütlü olması gerekiyor. Liman işçileri mücadelede kararlı oldukları için patronun saldırılarına boyun eğmediler. Bundan sonra da işçi sınıfının mücadele deneyimleri ışığında haklarını aramayı sürdürecekler. Pek çok liman işçisinin söylediği gibi: “Kavga bitmedi, daha yeni başlıyor!” ■

Metalde Tıkanıklık Nasıl Aşılır?

Metal patronlarının örgütü Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası MESS'e bağlı işyerlerinde, 100 bin işçiyi ilgilendiren 2012-2014 Grup Toplu İş Sözleşmesi süreci uyuşmazlık aşamasına geldi. Birleşik Metal-İş, Türk Metal ve Çelik-İş sendikalarına üye işçiler, MESS'in önerdiği zam miktarına tepki gösteriyorlar ve eylemler düzenliyorlar.

MESS'in TİS görüşmelerindeki teklifinde işçiler için yine düşük ücret, esnek çalışma, taşeronlaşma, ikramiyelerin kırılması, telafi çalışması gibi saldırılar var. Tüm bunlar işçilere kölelik koşullarını dayatmaktan başka bir şey değildir. MESS patronları, utanmadan "işçileri enflasyona ezdirmeyeceğiz" diyorlar, ama %4,6 oranında zam önermekten de geri durmuyorlar.

MESS'in dayatmaları karşısında sendikalar kendi tekliflerini açıkladılar. Metal patronlarıyla işbirliği yapan ve işçileri bezdiren Türk Metal, hazırladığı taslakla övünüyor: "31 Ağustos 2012 tarihinde saat ücretleri 5,50 ve üstünde olan üyelerimizin saat ücretlerine yüzde 18 zam istiyoruz. Böylelikle genel ortalamada ücretlere aylık net 229 lira bir artış istiyoruz. İkinci altı ayda enflasyon, üçüncü altı ayda ise enflasyon artışı 2 puan, son 6 ayda ise enflasyon oranında saat ücretlerine zam yapılacaktır."

İşçilerin öfkesi ve basıncı altında kalan Türk Metal, MESS'e karşı mücadele verdiğini iddia ediyor, 38 bölgede eylem gerçekleştirmekle övünüyor. Ancak talep ettiği zammı elde etse bile bu, işçilerin koşullarında gözle görünür bir düzelme yaratmayacak. Diyelim ki 1000 lira ücret alan bir işçinin ücreti 200 lira zamlandı, işçinin yaşamında olumlu anlamda nasıl bir değişiklik olacak? Bu ücrete mahkûm olan işçi, açlık sınırında ücret almaya devam edecek ve yoksulluk sınırına bile yaklaşamayacak. Türk Metal, talepleri karşılanmazsa üretimi durduracağını söylemektedir. Sözünde ne kadar duracağını göreceğiz. Ancak Türk Metal bürokrasisinin, tabandaki huzursuzluğu ve öfkeyi yatıştırmak amacıyla böyle konuştuğunu, ayrıca Türk-İş yönetimine oynadığı için bu tür sözler ettiğini de biliyoruz.

Birleşik Metal-İş'in hazırladığı taslakta ise toplam

MESS'in TİS görüşmelerindeki teklifinde işçiler için yine düşük ücret, esnek çalışma, taşeronlaşma, ikramiyelerin kırılması, telafi çalışması gibi saldırılar var. Tüm bunlar işçilere kölelik koşullarını dayatmaktan başka bir şey değildir.

zam oranı yüzde 19'a denk geliyor. Taslakta ayrıca haftada 5 gün, günde 7,5 saatten 37,5 saatlik bir iş haftası talep ediliyor. Cumartesi ve Pazar günlerinin hafta tatili olması ve ücretlerin 45 saatlik çalışma haftası üzerinden hesaplanması, yıllık izin sürelerinin arttırılması isteniyor. Ayrıca çay ve yemek molası gibi ara dinlenmelerin çalışma süresinden sayılması, tüm mazeret izinlerinin süresinin uzatılması, vergi dilim artışlarını işverenin üstlenmesi ve sözleşmede kıdem tazminatına ilişkin İş Yasasına yönelik yapılan atıfların kaldırılması talepleri de var. Tüm bunlar, Türk Metal'in taleplerini fazlasıyla aşmaktadır ve uğruna mücadele edilmesi gereken taleplerdir. Türk Metal'in tasarısında çalışma saatlerine, yıllık izinlere, esnek çalışmaya, ağır iş koşullarına yönelik hiçbir madde yoktur.

Birleşik Metal-İş sözleşme sürecinde 63 maddede uyuşmazlık tutulduğunu ifade ederek, bütün metal işçilerini kendi teklifi altında ortak mücadele etmeye çağırdı. BMİS, örgütlü olduğu fabrikalarda yeniden Cuma yürüyüşleri organize etmeye başladı. Uyuşmazlık nedeniyle ülke genelinde yapılacak miting ve basın açıklamasının takvimini açıkladı. Ancak BMİS'in ortaya koyduğu önemli taleplerin kazanılması, sınıf sendikacılığı ilkelerini hayata geçirmekle olur. MESS'in ve işbirlikçi Türk Metal'in işçiler üzerindeki basıncını kırabilmek için kararlı bir mücadeleyi örgütlemek gerekir.

Sermayenin saldırılarının arttığı, çalışma koşullarının ağırlaşmış ücretlerin düştüğü bu dönemde, TİS sürecini işçilerin lehine dönüştürebilmek, MESS'e gereken yanıtı verebilmek için öncü işçilere ve mücadeleciler sendikalara çok iş düşüyor. ■

Kötü Çalışma Koşullarına Karşı Mücadele

Hava-İş grev kararını astı

THY ile havacılık işçileri arasında yürüyen toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine Hava-İş sendikası 10 Nisanda basın açıklaması yaptı ve grev kararını THY Genel Müdürlük kapısına astı.

Hava-İş Genel Merkezindeki basın açıklamasını Hava-İş Genel Başkanı Atılay Ayçin gerçekleştirdi. THY işçilerinin çalışma koşullarının her geçen gün zorlaştırdığını vurgulayan Ayçin, grev kararı alma hakkını 25 Martta kazandıklarını, fakat işverene uzlaşma çağrısı yaparak 15 gün beklediklerini söyledi. Sendikanın "Atılan 305 işçinin işe geri dönüşü ile birlikte bütünsel bir çözüme varsanız, sendika tekliflerinde adım atmaya hazırdır" şeklinde açıkça bildirdiği görüşe rağmen THY yönetiminin görüşmelerden kaçarak uzlaşmazlığı sürdürdüğünü dile getirdi. Ayçin, aldıkları grev kararının fiili grev anlamına gelmediğini, THY yönetiminin atacağı adıma göre karar vereceklerini duyurdu. Açıklamanın ardından THY Genel Müdürlüğü'ne geçilerek grev kararı kapıya asıldı. "Bugün itibarıyla 30 günlük bir süre var. Ya uzlaşma için adım atarsınız ya da biz yasal hakkımız olan grev hakkımızı kullanacağız" diyen Ayçin, THY yönetimini bir kez daha uyardı.

Demiryolu işçileri özelleştirmelere karşı Meclis'e yürüdü

Demiryollarının özelleştirilmesini konu alan yasa tasarisının TBMM'de gündeme alınmasının öncesinde, çeşitli sendikalar ve derneklerden oluşan Demiryolu Çalışanları Platformu, 31 Martta Trakya'dan Ankara'ya 6 koldan yürüyüş başlattı. 3 Nisanda Ankara'ya ulaşan demiryolu işçileri TBMM'ye yürüdüler. Ağırlıklı olarak BTS ve Türk Ulaşım-Sen'in oluşturduğu Demiryolu Çalışanları Platformu, Meclis önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdi. "Demiryolu Yasası Geri Çekilsin" sloganını atan işçiler adına basın açıklamasını BTS Genel Başkanı Yavuz Demirkol ile Türk Ulaşım-Sen Genel Başkanı Nazmi Güzel gerçekleştirdi. Açıklamada, TEKEL işçilerinin özelleştirmeler sonucunda yaşadığı sıkıntılar hatırlatıldı ve özelleştirmelerle TCDD'deki taşeron ve güvencesiz işçi sayısının

artacağına dikkat çekildi. Yaşanan özelleştirmelerin rantta ve işsizliğe yol açtığı vurgulandı ve ulaşım ücretlerinin artacağı ifade edildi.

Genel-İş'ten İzmir'de taşeron sistemine karşı eylemler

CHP'li İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne ait İzelman adlı taşeron şirkette çalışan 650 işçinin iş sözleşmeleri, ihalenin başka bir taşerona verilmesinin ardından 1 Mayıs'ta feshedilecek. Yeni taşerona devredilecek olan Genel-İş üyesi İzelman işçileri, kural dışı çalışma ve taşeron dayatmasına karşı Nisan ayı boyunca sürekli eylem yapma kararı aldılar. Bu kapsamda 8 Nisan ve 10 Nisanda belediyenin önünde, 12 Nisanda ise Meclis önünde protesto eylemleri yapıldı. İzelman işçileri adına yapılan basın açıklamalarında, ihaleyi alan Zigana-Hanoğlu şirketinin Malatya'da bir ihalede suçlu bulunduğu, bu nedenle yasal olarak ihalelere katılmasının engellenmesi gerektiği ifade edildi. CHP'li belediyenin, toplu sözleşme görüşmelerinde Pazar tatili hakkını gasp etmek istediği ve esnek çalışmayı dayattığı belirtildi. Taşeronluğun ucuz işçilik, sigorta primlerinin yatırılmaması, ücretlerin ödenmemesi demek olduğuna dikkat çekildi. Saldırlara karşı mücadelenin süreceği vurgulandı.

Deri-İş, patronları uyardı

Deri-İş Sendikası devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işçilerin talepleri konusunda adım atmayan Deri İşverenleri Sendikası'nı ve deri patronlarını gerçekleştirdiği yürüyüşle uyardı. Kazım Süren Deri önünde toplanan Deri-İş üyesi işçiler, traktörçüler durağına kadar yürüdüler. Burada bir basın açıklaması gerçekleştiren Deri-İş Genel Başkanı Musa Servi, işçilerin birçok hakkının gasp edildiğini ve kölelik yasalarının dayatıldığını belirterek şöyle konuştu: "Tabanın söz ve karar ilkesi gereği işçilerden alınan önerilerle toplu sözleşme taslağını işveren sendikasına sunduk. Ama bu hakları alabilmek için geçmişte olduğu gibi mücadeleye sarılmamız. Üretimden gelen gücümüzü kullanma konusunda kararlı olmalıyız. Deri-İş, çalışanların haklarını koruma konusunda üzerine düşeni yapacaktır."

Metal işçileri bastırdı, Türk Metal eylem yaptı

MESS'e bağlı işyerlerinde çalışan metal işçileri, MESS grup toplu sözleşme görüşmelerinden rahatsızlıklarını çeşitli biçimlerde dile getiriyorlar.

Sürüyor

İşçilerin gittikçe artan öfkesini ve baskısını yatıştırmak isteyen Türk Metal, MESS görüşmelerinin tıkanması üzerine 3 Nisanda Gebze'de bir yürüyüş ve miting gerçekleştirdi. Gebze Cumhuriyet Meydanı'nda toplanan işçiler adına basın açıklamasını Türk Metal Dilovası Şube Başkanı Uysal Altındağ gerçekleştirdi.

Altındağ, şöyle konuştu: "115 bin işçi adına 96 maddeden oluşan sözleşmemizi ve taleplerimizi MESS patronlarına sunduk. Birinci 6 ay için %18 istedik, onlar %4,6 önerdiler. Biz yakacak yardımında, yiyecek yardımında, bayram harçlığında %24 dedik, onlar %9 dedi. Biz barış içinde bir çalışma ortamı dedik onlar, esnek çalışma dediler. Hayır dedik. Bundan sonra onların dilinde konuşacağız. Hakkımızı alana kadar konuşacağız. TÜİK'in yalanları değil gerçek enflasyon rakamları göz önüne alınsın."

Türk Metal'in örgütlü olduğu 227 fabrikada, 8 Nisandan bu yana mesaiye kalmama eylemleri yapılıyor. Metal işçileri, yapılan eylemlerde greve hazır olduklarını dile getiriyorlar.

Pakmaya işçileri baskılara rağmen direnişe devam ediyor

İzmit Köseköy'de üretim yapan Pakmaya fabrikası işçileri, kötü çalışma koşullarına karşı Tek Gıda-İş Sendikası'nda örgütlendiler. İşçilerin birlik olmasını istemeyen patron, Kocaeli fabrikasından 3, Düzce fabrikasından 1 işçiyi işten çıkardı. Atılan işçiler, işlerine sendikali olarak geri dönmek için fabrikanın önünde çadır kurarak direnişe geçtiler. İşçiler, 8 Nisan sabahı direniş yerine geldiklerinde, çadırın bulunduğu alana duvar çekildiğini, çadırlarının yıkıldığını ve eşyalarının tahrip edildiğini gördüler. Patronun saldırısına tepki gösteren işçiler, çadırlarını yeniden kurdular. Pakmaya işçilerinin mücadelesi devam ediyor.

DHL Kargo işçilerinin mücadelesi devam ediyor

DHL Kargo işçilerinin sendikalaşma mücadelesi, patronun saldırılarına rağmen devam ediyor. DHL yönetimi, işçileri, direniş çadırlarını yıkmak gibi çeşitli baskılarla mücadeleden caydırmaya çalışıyor. Son olarak Hak-İş'e bağlı Taşıma-İş sendikasını işyerine davet eden yönetim, işçileri bu sendikaya üye olmaya zorluyor, direnişi kırma-ya çalışıyor. Taşıma-İş yeni kuruldu ve yetkisi yok. Küresel sendikaların çağrısıyla, TÜMTİS'te örgütlü olan direnişçi DHL işçileri için Türkiye'de ve birçok ülkede dayanışma eylemleri gerçekleştirildi. Direnişin 284'üncü gününde DHL Kırış Aktarma Merkezi önünde yapılan dayanışma eylemine UNI Global, Ver.di ve ITF gibi uluslara-

rası sendikaların yöneticileri katılarak birer konuşma yaptılar. Küresel sendikaların temsilcileri, milyonlarca işçinin desteklerini DHL işçilerine sunmak ve destek olmak için geldiklerini ifade ettiler.

PMR Kauçuk'ta işçiler kazandı

Tuzla Organize Yan Sanayi Bölgesi'nde kurulu olan PMR Kauçuk fabrikasında, işçilerin Petrol-İş'te örgütlenmesi üzerine, PMR patronu üç günde toplam 10 işçiyi işten çıkardı. Atılan işçiler, patronun bu saldırısına karşı fabrika önünde direnişe geçtiler. Petrol-İş yöneticileriyle PMR patronu arasında 11 Nisanda yapılan görüşmede, atılan işçilerin işlerine geri dönmeye karar verildi.

Direnen ve işlerine geri dönen işçiler, içeride çalışan arkadaşlarının kendilerini hiç yalnız bırakmadığını, farklı vardiyalarda çalışan arkadaşlarının vardiya saatinden önce gelip kendilerine destek verdiğini söylediler. İşten atılmalarının başladığı günden itibaren fabrikada iş yavaşlatmaya gidildiği ve üretimin yüzde 30'a düşürüldüğü belirtiliyor.

DİSK yeni yönetimini belirledi

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), 6 Nisanda gerçekleştirdiği Olağanüstü Genel Kurulda konfederasyonun yeni yönetimini belirledi. Genel-İş Genel Sekreteri Kani Beko ve Nakliyat-İş Genel Başkanı Ali Rıza Küçükosmanoğlu genel başkanlık için, Birleşik Metal-İş Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu ve Dev Sağlık-İş Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ise genel sekreterlik için adaylıklarını açıkladılar.

Genel başkan ve genel sekreter adayları birer konuşma gerçekleştirdiler. Konuşmalarda işçi sınıfının genişlediği bir dönemde sendikaların zayıfladığına ve örgütlenme konusunda sancılar yaşandığına dikkat çekildi. AKP hükümetinin işçi sınıfına yönelik artan saldırıları protesto edildi. Kürt sorununun çözümü konusunda atılan adımların, işçi sınıfı ve emekçi halkların ortak iradesiyle gerçek bir barışa dönüşebileceği, DİSK'in bu konuda üzerine düşen görevleri yerine getirmekten kaçınmayacağı vurgulandı.

Konuşmaların ardından yapılan seçimlerde gerekli çoğunluk sağlanmadığı için ikinci tura geçildi. İkinci turda, Kani Beko DİSK Genel Başkanı, Arzu Çerkezoğlu ise Genel Sekreter olarak seçildi. ■

Dünyada Grevler Yayılıyor

Güney Afrika'da madencilerin mücadelesi devam ediyor

Graspan bölgesindeki Şanduka madeninde çalışan işçiler, ödenmeyen ikramiyelerinin verilmesi talebiyle 18 Martta greve çıktılar. Hemen akabinde işçilerin talebi haksız, grevleri ise yasadışı ilan edildi. İki gün geçmeden maden alanını terk etmeyen işçilere polis saldırdı ve 7 işçiyi ağır yaraladı.

Maden patronu, işçilerin maden sahasına izinsiz girdiklerini, madene ait eşyalara el koyduklarını ve böyle yaparak kuralları çiğnediklerini iddia etti. Patronlar işlerine geldiğinde kurallara uyulmasından bahsediyorlar. Ama sıra kendilerine geldiğinde kuralları unutuyorlar. Polis ise kuralları ihlal eden patronları savunuyor ve onların yanında saf tutuyor. Geçtiğimiz Ağustos ayında greve çıkan madencilere polis yine saldırmış ve 34 işçiyi katletmişti. Tüm bu saldırılara, tehditlere rağmen işçiler boyun eğmiyor, mücadele ediyorlar.

Almanya, Mısır ve Yunanistan'da ulaşım işçilerinin grevleri

18 Martta Almanya'da demiryolu işçileri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin ücret artışı konusunda tıkanması nedeniyle, demiryolu şirketini uarmak amacıyla uyarı grevi yaptılar. 130 bin işçiyi temsil eden Demiryolu ve Taşımacılık İşçileri Sendikası, %6,5 ücret artışı talep etti. Ancak Deutsche Bahn şirketi bu yıl için %2,4, 2014 içinse %2'lik bir artış teklif etti. Şirket, önerdiği "makul" teklifin kabul edilmemesine şaşırıldığını ve işçilerin uyarı grevi yapmasını "aşırı" bulduğunu söylese de, 25 Martta işçilerin taleplerini kabul etmek zorunda kaldı.

Mısır'da 9 Nisanda devlete ait demiryollarında çalışan binlerce işçi ve makinist ücretlerinin yükseltilmesi talebiyle greve çıktı. Enflasyon karşısında ücretlerinin düşmesine dur diyen işçiler, demiryolu trafiğini kilitlediler. İşçilerin grevi karşısında çaresiz kalan Ulaştırma Bakanlığı, %10 ikramiye ödenmesini öneriyor.

Yunanistan'da deniz çalışanları, demiryolu işçileri ve havaalanı çalışanları greve çıktı. İşçi ve emekçiler kemer sıkma politikalarına karşı direnmeye devam ediyor. Yunan hükümeti ulaşım işçilerinin haklarına saldırıyor.

Parlamentoya sunulan yeni yasaya göre, gemi sayısı azaltılarak ulaşım trafiği yavaşlatılacak. İşçilere, çalışmadıkları süre için ücretsiz izin verilecek. Buna karşı çıkan işçiler, 5 Nisanda greve çıktılar.

3 Nisanda demiryolu işçileri de iş bıraktı. Demiryolu işçileri yeni bir toplu iş sözleşmesi ve demiryollarının kamu kurumu olarak kalmasını talep ettiler. 4 Nisanda Yunan Hava Trafik Kontrolörleri Birliği de bir günlüğüne greve gitti. Grev, parlamentoya sunulan ve ülkenin havaalanlarının satılmasını öngören yasaya karşı gerçekleşti.

Polonya: 100 bin işçi greve çıktı

Polonya'nın endüstri bölgesi Silezya'da 100 bin işçi, hükümetin iş yasası, sağlık ve eğitim politikalarını protesto etmek için 26 Martta greve çıktı. Dayanışma Sendikası'nın çağrısıyla işçiler esnek ve güvencesiz çalışmayı yaygınlaştıracak geçici iş sözleşmelerine, mesai ücretlerinin azaltılmasına karşı taleplerini yükselttiler. Hükümetin sağlık ve eğitim politikalarını da protesto ettiler.

Demiryolu işçileri, madenciler, enerji sektörü çalışanları, öğretmenler, sağlık ve hizmet sektöründe çalışan işçiler greve katıldılar. Çelik presleme işçileri, madenciler ve elektrik fabrikaları işçileri sabah 10'a kadar şalter kapattı, taşımacılık işçileri sabah 8'den itibaren iki saat trafiği felç etti. İşçiler güvencesiz sözleşmelere yasal sınırlama getirilmesini ve ağır işte çalışan işçilere erken emeklilik ücreti ödenmesini istediler. Ayrıca okulların kapatılmasına ve devlet okullarının mali sorunlarının yerel hükümetlere devredilmesine son verilmesini talep ettiler.

Hong Kong liman işçilerinin mücadelesi sürüyor

Uluslararası Hong Kong Terminalleri şirketi çalışanları 28 Martta Hong Kong Dok İşçileri Sendikası'nın çağrısıyla greve çıktılar. İşçiler iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını, hijyenik olmayan çalışma ortamının düzeltilmesini, taşeron çalıştırılmaya son verilmesini ve ücretlerinin kontratlarına göre ödenmesini istiyorlar. Çalışma ortamının oldukça kötü olduğunu söyleyen işçiler, "metal kafese girdiğinizde bir köpekten farkınız kalmıyor" diyorlar. 6 Nisanda 4 bin kişinin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Uluslararası Taşımacılık İşçileri Federasyonu ITF'in de yer aldığı eylemde dok işçileri, aileleri ve sendikacılar işçilere destek verdiler.

Şili maden işçileri, iş güvenliği önlemlerinin alınması talebiyle greve çıktı

Devlete ait Codelco bakır madeninde 23 Martta makine operatörü olarak çalışan Rodomiro Tomic iş kazası sonucu hayatını kaybetti. Arkadaşlarının ölmesine tepki gösteren maden işçileri, iş güvenliği önlemlerinin alınması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi talebiyle greve çıktılar. Dünyanın en büyük madeninde üretimin durmasının ardından, maden yönetimi işçilerin taleplerini kabul etmek zorunda kaldı. Şili madenlerinde son dört ayda 4 ciddi iş kazası yaşanmıştı. İşçilerin birliği ve kararlılığı patronları dize getirdi. ■

Genel-İş İstanbul 1 Nolu Şube Başkanı Mahmut Şengül ile Röportaj

İşkolu istatistiklerinin açıklanmasıyla sendikal hareketin yaşadığı kriz, tüm yönleriyle ortaya çıktı. Çalışma ve yaşam koşulları ağırlaşırken, sendikalar işyerlerinden içeri giremiyorlar. Taşeronlaştırma, düşük ücretler, iş kazaları ve iş cinayetleri işçilerin canını yakıyor. Sendikaların içinde bulunduğu durumu, taşeronlaştırmayı, iş kazalarını ve neler yapılması gerektiğini, örgütlü olduğu belediyelerde taşeronluğa ve sendikasızlığa karşı mücadele yürüten Genel-İş Anadolu Yakası 1 Nolu Şube Başkanı Mahmut Şengül ile konuştuk. Kısaltarak yayınıyoruz.

Sendikal hareket büyük bir kriz yaşıyor. Toplu sözleşmeden yararlanan işçi sayısı ise 700 ilâ 800 bin civarında. Ülkedeki nüfus ve işçi sayısı artışına rağmen sendikalı işçi sayısı ters orantılı bir şekilde giderek azalıyor. Buraya nasıl gelindi, ne düşünüyorsunuz?

Bu sürece gelinmesinde en büyük sorumluluk yine sendikalarındır. Çünkü toplum yıllardan beri üzerine ölü toprağı serilerek uyutuldu. Yani kapitalist sistem, toplumu ve sendikaları örgütlenme ve büyüme noktasında engellemek için sendikalara ücret sendikacılığını aşıladı. Şimdi önümüzdeki süreçte sendikalara düşen en önemli görev, sınıfı bu örgütsüzlükten kurtarmak için sınıf bilincini aşılacak, örgütlemek ve örgütlü gücün büyütülmesi olmalıydı. Bu sözünü ettiğim örgütlenme modeli hayata geçirilmiş olsaydı, örgütlü güçle ekonomik talepler kendiliğinden gelişirdi.

Örgütlü olmayı nasıl anlıyorsunuz?

Örgütlü olmaktan kastım, sadece sendika üyesi olmak değil. Bilinçli bir sınıf hareketi olması için sendikalara ciddi sorumluluklar düşüyordu. Ancak sendikalar da bu sürece seyirci kalmıştır. Zaten geçmişteki sendikalı işçi sayısına baktığımızda bugünkü durumu daha iyi anlıyo-

ruz. Nüfusun 40 milyon olduğu dönemde sendikalı işçi sayısı 4 milyon civarındaydı. Bugün ise nüfus ikiye katlanmasına rağmen sendikalı işçi sayısı 800 binlere kadar düşmüştür. Sendikaların bu duruma gelmesine bir şekilde sendikalar çanak tutmuş ve süreç böyle hazırlanmıştır.

Taşeronluk ve sendikasızlaşma işçilerin çalışma yaşamında büyük sorunlara yol açıyor. Bunların başında da iş kazaları ve meslek hastalıkları geliyor. İş kazaları neden durmuyor?

Taşeronluğun ortaya çıkartılmasının nedeni, hepimizin bildiği gibi, örgütlü toplumun gücünü kırmaktır. Günümüzde de çığ gibi büyüyen bir taşeronluk sistemi var. Taşeronluk sistemiyle daha ucuza emek gücü yaratılıyor. Taşeron saldırısı sadece bizim örgütlü olduğumuz işyerleri ve diğer kamu işyerleri ile sınırlı değil. Taşeronluk özel sektörde de çığ gibi büyüyor. Bu saldırının önüne geçmek için sendikalara büyük görevler düşüyor. Taşeronda çalışan işçilerle ilgili birtakım çalışmalar yapmak gerekir. Taşeronda çalışan işçiler bilgilendirilerek hükümete baskı yapılmalı. Çok temel olan haklar açısından birtakım yasal düzenlemelerin yapılmasını sağlamak gerekiyor.

Taşeronluk alanında sıkıntılar nasıl ortaya çıkıyor?

Kendi işkolumuzdan bahsedeyim. Bizim işkolumuzda da kamu olduğu için özel sektöre göre belki biraz daha rahat gibi görülüyor. Evet, bir kamu sektörü, gidip oradaki işçileri örgütleyorsunuz. Ama oradaki sorunlar devam ediyor. Meselâ ihale yasına tâbi A firması gelip ihaleye girmiş, ihaleyi almış. Orada örgütlenme yapıyorsunuz. Sonra o firmayla toplu sözleşme yapmak için masaya oturuyorsunuz. İhale şartnamesinde işçiye vereceği ra-

kam veya çalışma koşulları belirlenmiş. Ondan sonra biz oturup o firmayla toplu sözleşme yapıyoruz. Dolayısıyla hem ekonomik şartlarda hem sosyal haklarda birtakım iyileştirmeye gittiğinizde bu sefer de önünüze yasal engeller çıkıyor. Bu nedenle yasal anlamda bu sorunlar dile getirilmeli, işçiler bilgilendirilmeli. Sendikalar taşeronlara karşı kapsamlı bir mücadele ortaya koymalıdır.

Peki, sendikalar iş kazalarına karşı görevlerini yapıyorlar mı?

İş güvenliği tedbirlerini almak bir maliyet gerektiriyor. Bu nedenle hiçbir işveren bu konuda önlem almıyor. Bu konuda işçinin elini güçlendiren, patronlara yönelik ciddi bir yaptırım yok. Cezai işlem yok. Çok küçük caydırıcı olmayan cezai yanları var. Sendikalar mücadele yürütmeleri gereken alanlardan çok uzaklaştılar. Sendikaların asıl pazarlık gücü örgütlü güçleridir. Maalesef birçok yasa Meclis'ten geçerken sendikalar sadece öneri sundu. Sunulan önerilerin dikkate alınmaması karşısında ise hiçbir sendika sesini çıkarmadı.

Biliyorsunuz ÜİD-DER, "İş Kazaları Kader Değildir, İşçi Ölümünü Durduralım!" sloganıyla bir kampanya yürütüyor. Bu kampanyanın büyümesi ve sendikaların da dâhil olduğu bir kampanyanın yürütülmesi için neler yapılması gerekiyor?

Toplumun da sendikaların da gerekli duyarlılığı göstermediği, ÜİD-DER'in "İş Kazaları Kader Değildir, İşçi Ölümünü Durduralım!" sloganıyla kampanyasını yürüttüğü iş kazaları çok hassas bir konu. Asıl muhataplarının bugüne kadar gündeme getirmediği bir konu. ÜİD-DER, kampanya kapsamında alanlara çıktı, toplumun dikkatini çekmeye çalıştı. Ama taşeronluğun bu kadar yaygınlaştığı bir yerde sendikalara da ciddi anlamda çok iş düşüyor. Burada ÜİD-DER, uyuyan kesimleri uyandıran bir noktaya geldi. Bence ÜİD-DER yaptığı bu çalışmaların yanı sıra, çeşitli sendikalara üye olan işçilerden oluşan tabanı-

nı da, bu konuda sendikaları harekete geçirmeye zorlayıcı olmalı.

Günümüzde hem işçilerin hem sendikaların önündeki en büyük sıkıntı, maalesef örgütsüzlüktür. Örgütlenmenin önündeki en büyük engel de taşeronluk sistemidir. Burada gerek sendikalar olsun gerek ÜİD-DER gibi işçi örgütleri olsun, Türkiye'nin her noktasında taşeronluktan çıkış yoluyla ilgili işçi sınıfına bir reçete sunmalı. Taşeron çalışanları kurultayları düzenlenmeli ve bu kurultaylarda tüm işkollarının farklı farklı sorunları tartışılarak, bu sorunun çözümü konusunda ortaya konulan öneriler, sendikalar ve ÜİD-DER tarafından sunulabilmeli. Bu taleplerin hayat bulması için emekten gelen gücümüzle "alanlarda neler yapılabilir?" konusu tartışılarak hayata geçirilmelidir. Sendikalar güçlü olursa, emeğin üzerinde ne yapılması gerektiği konusunda belirleyici olan sendikalar olur.

Teşekkür ediyoruz.

Ben de teşekkür ediyorum. Sizi hem çalışmalarınızdan dolayı hem takdir ediyoruz hem teşekkür ediyoruz. Kolay gelsin diyorum ben de.

Sendikaların genel durumuyla ilgili aktardıklarınız çok önemli. Elbette sendikaları ve sendikacıları tabandan harekete geçirecek bir mücadele lazım.

Sendikaları harekete geçirmek için çalışıyoruz. Ama bizler de o kadar bastırılıyor ki, belli bir noktadan sonra patlama noktasına geliyor. Umarım önümüzdeki dönemde sendikacılar şapkasını önüne alıp düşünür, yoksa sendikalar tümünden yok olacak. Burada da kaybeden yine işçiler olacak. Geçmişte bu mücadelede emek veren, bedel ödeyen insanlara saygı göstererek, onlardan alınan bayrağın daha ileri taşınması için, herkesin, bilhassa konfederasyonların üstüne düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerekir. Sınıf bilinci ve kültürü oluşmamış insanların bu koltuklarda oturmasından kaynaklı bu sıkıntılar yaşanıyor. ■

Yine Kadro Hayali, Yine Boş Umutlar!

■ Hacettepe Hastanesinden bir taşeron işçisi

Çalıştığımız hastanede son dönemde bütün taşeron işçilerin dilinde “müjdeli” bir haber dolaşmakta. Herkes birbirine “akşam şu kanalı izledin mi?” ya da “şu haberi duydun mu?” gibi umut dolu sorular sormakta. Ben de UID-DER’li bir işçi olarak hastanemizde işçi arkadaşların konuştuğu bu “umut dolu” haberin aslını araştırarak gerçekleri gözler önüne sermek istedim.

Birkaç ay önce arkadaşlarım “sağlam bir yerden haber aldım, aman uslu ol, yanlış bir şey yapma, taşerona kadro vereceklermiş” diyorlardı. Bu söylentiler işçiler arasında fısıltı yoluyla yayılıyordu. İşte bu söylentiler artık “müjdeli haber” boyutuna ulaşmış bulunuyor. Bugünlerde birtakım medya organları tarafından yayılan “müjde, taşerona kadro geliyor” türü haberler, taşeron işçilerde sevinç patlamalarına yol açıyor. Ben de isterdim güvenceli bir işte çalışmayı ama yapılacağı iddia edilen yasal düzenlemenin içeriğini inceleyerek, sürecin sonunda kendimize soracağımız soru “yine mi kandırıldık arkadaş?” oluyor maalesef. Önce ortalıkta yem olarak bir söylenti dolaştırılıyor. Sonra iktidar partisi bu konuda

konuşmaya başlıyor. Ardından da bu söylentiler yandaş medya tarafından “yasal düzenleme yapılacak” haberleri olarak önümüze sunuluyor. Geçmişten beri

patronların temel mantalitesi, işçilerin ellerindeki hakları alırken seslerinin çıkmaması için onları birtakım vaatlerle kandırmaktır.

Peki, haberlerde taşeron işçilere bulunulan yeni vaatler nelerdir? Taşeron şirketin işçiye ödemediği ücreti asıl işverenin ödemesi için düzenleme yapılıyormuş. Taşeron işçilerin artık günde 8, haftada 45 saatten fazla çalıştırılmasına müsaade edilmeyecekmiş. Şayet bu sürelerin üzerinde çalışma yapılırsa fazla mesai ücretlerinin ödenmesi sağlanacakmış. Sözleşme sürelerinin bir yılın altında yapılması önlenecekmiş. Taşeron işçilerin de kıdem tazminatı alabilmesi için tazminatların aylık olarak hesaplanması sistemine geçilecekmiş. Hakikaten inanılır gibi değil!

Yukarıda bahsedilen vaatler, biz taşeron işçileri de kapsayan İş Kanununda zaten yok mu? Evet var. Eğer bunlar haksa, bu haklara zaten sahip değil miyiz? Evet sahibiz.

İş Kanununun 6. maddesi kıdem tazminatımızı düzenler. Ve o maddede taşeron işçiler kıdem tazminatı alamazlar ibaresi yoktur. Ama AKP hükümeti, taşeron işçilerin sanki kıdem tazminatı almaya hakları yokmuş da, kıdem tazminatı fona devredilirse onlar da

artık tazminat alacaklarmış gibi yalanlarla işçileri kandırmaya çalışmaktadır. Niyet, bir fona devrederek kıdem tazminatının gasp edilmesinin yolunu açmaktır.

Hastanemizde daha önce yönetim hastabakıcıların maaşına 100 lira zam yapmıştı. Sonra da anlamlı bir gerekçe göstermeden 100 lira zammı geri aldılar. Bir arkadaşımın da dediği gibi, 100 lira zammı işçiler mücadele etmeden onlar bize verdiler ve istedikleri zaman da geri çektiler. Ama işçi sınıfın mücadele ederek kazandığı yıllık izinler, fazla mesai ücretleri ve maaşlarının zamanında yatması gibi haklara kolaylıkla dokunamıyorlar. Kadro hayali kuran arkadaşlara buradan sesleniyorum; yaşanılabilir bir ücret, insanca bir yaşam için her şey bilinçli ve örgütlü bir biçimde mücadele etmekten geçer. Haziran ayını bekle, yerel seçimleri bekle, genel seçimleri bekle... Ömrümüz hep kandırılmakla ve beklemekle mi geçecek? ■

Biz İş Ararken, Patronlar Bizde Ne Arıyor?

■ Sarıgazi’den bir matbaa işçisi

Merhaba dostlar. Ben bir aydır işsiz bir matbaa işçisiyim. Bu sektörde iş bulamayınca çeşitli fabrikalara iş başvurusu yaptım. Çoğunda mülakata alındım ve genelde iş başvurusu yapan diğer arkadaşlarla toplu mülakata girdik.

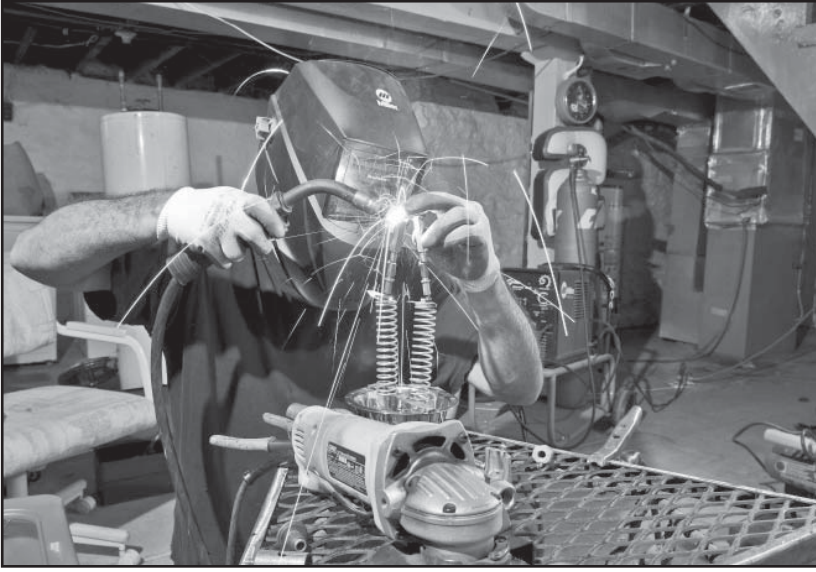
Buraya kadar bir tuhaflık yok. Ta ki insan kaynakları bize garip sorular yöneltene kadar! Soruları aynen aktarıyorum:

- “Bizimle neden çalışmak istiyorsun ve bizi nereden buldunuz?” Dışarıdan bakılınca normal bir soru ama asıl sorulma amacı şu: İçeride tanıdık var mı, örgütlü işçi misin, sendika mı getireceksin?
- “Seni işe almak için bize bir sebep söyle. Burada bulunan kişiler içinden seni seçmemiz için ikna et

bizi.” Kısacası bencil misin, iş arkadaşını satar mısın satmaz mısın diye anlamak istiyorlar. Bencil ve arkadaşlarını satan işçi istiyorlar.

- “Mesai arkadaşınla sorunun varsa nasıl çözersin? A) Konuşarak B) Ustaya söylerim C) Döverim.” Bu soruda istedikleri cevap ustaya söylerim, çünkü işpiyoncu işçi istiyorlar.
- “Hiç karşıdan karşıya geçerken arkadaşını, akrabanı, ailenden birini arkada bıraktın mı?” Bakınca saçma bir soru gibi geliyor. Ama amacı açık; yine bencil misin, iş arkadaşını yeri geldiğinde satar mısın diye bir kanaate varmak istiyorlar.

Hemen hemen yaptığım her iş başvurusunda bu tür sorularla karşılaştım. Örgütsüz, bilinçsiz işçi için bu sorular saçma gelebilir ama tüm bu soruların tek bir nedeni var. Patronlar sınıfı biz işçilerin birlikteliğinden ve örgütlülüğünden korkuyor. Kendilerince haklılar. Örgütlü işçi hakkını arar, arkadaşını satmaz ve her türlü haksızlığa karşı gelir. ■

Patronlar Durmuyor: Yıllık İzinlerde Keyfilik

■ Bir metal işçisi

Ben metal sektöründe çalışan bir işçiyim. Bizler işçiler olarak pek çok sorunla karşılaşyoruz. Patronların işçilerin haklarına dönük saldırıları her yerde devam ediyor. Benim çalıştığım fabrikada da yeni yıl yeni saldırılarla çıkageldi. Gözünü para hırsı bürüyen patronumuz çalışma saatlerimizi uzattı ve bu da yetmezmiş gibi maaşlarımıza neredeyse hiç zam yapmadı. Üstelik çalışmaktan yorgun düşen bedenimizi biraz olsun dinlendirmek için dört gözle beklediğimiz senelik izinlerimizi de keyfine göre “düzenledi”.

Bütün işçiler planlarını senelik izinlerine göre yapmışlardı. Hatta evlenecek olan işçi arkadaşlarımız düğün tarihlerini bile senelik izin tarihlerine göre ayarlamışlardı, fakat birden bire patronumuzun düzenlediği yeni bir liste çıkıverdi ortaya. Listede senelik izne çıkacak olanlar ve kaç gün izin kullanacağı yazıyor. Bugüne kadar hiçbir işçi arkadaşım hiçbir yıl senelik izninin tamamını kullanabilmiş değil. Kimisi üç haftalık izninden iki hafta, kimisi iki haftalık izninden bir hafta kullanmış. Kalan sürelerde biriktikçe birikmiş ve böylelikle izin süresi elli günü aşan işçiler var. Zaten tuhaf olan bu durum, bundan sonra daha da tuhaflaşıyor. Biriken izinlerinin hesabını yapan işçilerden birinin 50 günü bulan yıllık izni listede 17 işgünü olarak görünüyordu. Bir başka işçi arkadaşım da 54 günlük yıllık izni varken hiç izninin olmadığını, hatta içeri borçlandığını gördü. Kısacası herkesin bütün planları altüst oldu. Şu anda buna karşı hepimizde bir tepki oluşmuş durumda.

Bizden 15 yıl önce bu fabrikada işe başlamış bir abimiz, yaptığımız sohbette, eskiden fabrikanın daha küçük, gelen işlerin daha az olmasına rağmen aldıkları ücretlerin bugüne kıyasla çok çok yüksek olduğunu, ikramiye aldıklarını, çalışma şartlarının daha iyi olduğunu anlattı. Ancak patronun sermayesi büyüdükçe çalışma koşulları giderek ağırlaşmış, ücretler her geçen gün biraz daha erimiş. Bu da demek oluyor ki patronların sermayelerinin büyümesi, bizim boğazımızdan geçen lokmaların azalmasıyla, kötü koşullarda çalışmaya mahkûm olmamızla sağlanıyor. Yani bizim sırtımızdan büyüdükçe büyüyorlar. Eğer bizler bir araya gelip bir şeyler yapmazsak, bundan çok daha kötü koşullarda çalışmaya mahkûm oluruz. ■

Hırsız mıyız, İşçi mi?

■ Kırac'tan bir kadın işçi

Çalıştığım fabrikada her sabah ve her akşam üzerimizi arıyorlar, çantalarımıza bakıyorlar. Çantalarımızdaki eşyaları ezberlediler artık. Bazen arama yapacak kadın olmadığında, erkek güvenlik kadınların çantasına bakıyor. Bir gün yine sabah aramasında güvenliği “neden siz bakıyorsunuz çantalara, kadın yok mu?” dedim. Güvenlik çok güzel bir iş yapıyor muş gibi övünerek “ben bakıyorum bir mahsuru mu var” dedi. Ben de “evet, bir mahsuru var, senin kadınların çantasına bakmaya hakkın yok, madem arama yapıyorsunuz çantalara da bir zahmet bir kadın baksın” dedim. İşçi arkadaşlara “hadi akşam aramayı anladık da şu sabah girişte niye arama yapıyorlar?” diye sordum. İşçilerin verdiği cevap “içeriye yiyecek bir şey sokulmasın diye” oldu. Ben de “iyi de, her gün herkesin elinde poğaça, simit vs. var, çay paydosunda kahvaltı yapıyorlar” dedim. Yani işçiler de bilmiyor neden her sabah arandığımızı. İşçiler bu durumu sorgulamadığı için işler tam da patronun istediği gibi yürüyor.

Patronlar işçilerin üzerinde psikolojik baskı oluşturuyor. Fakat bu durumdan işçiler rahatsız olmuyor. Artık her gün hırsız gibi aranmaya alışmışlar. Bir kişi oturduğu yerden 500 kişiyi yönetiyor. Ağzından çıkan her kelime kural olarak bizlere dayatılıyor. 500 işçi olmasa patronlar hiçbir halta yaramazlar. Onları bey yapan da paşa yapan da biz işçileriz. Çünkü biz işçiler birlik değiliz. Patronların keyfi yasalarına, kurallarına karşı sesimizi çıkarmıyoruz. Şalterler bizim elimizdeyken, patronların işçilere muhtaç olduğunu biliyorken, bu insanlık dışı dayatmalara neden karşı koymuyoruz? ■

Kaçan Patronlar Aklımızı Kaçirtiyor

■ Aydınli'dan bir grup işçi

Her sabah biz işçiler işe yetişme telaşıyla yataklarımızdan fırlarız. Aklımızda binbir türlü sorunla işe yetişmeye çalışırız. Çoğumuzun ay sonunu getiremediği maaşı ve hayatın zorlukları ile fabrika kapılarında buluruz kendimizi. Karnımızı doyurmaya yetmeyecek maaşımızı bile iki üç ay alamadığımız olur. Ama “olsun, hiç olmazsa bir işimiz var çalışıyoruz” ve “alacağımız olsun da vereceğimiz olmasın” diye düşünürüz. Ve bir gün, geciken maaşlarımızı almayı beklerken, aklımıza gelmeyen başımıza geliverir. Biz gidip makine başında yoğun ve yorucu iş temposunda çalışmayı düşünürken, yıllardır çalıştığımız makinelerin yerinde yeller esmektedir. Bir gece yarısı tırlarla fabrikaya gelen patron tüm makineleri kaçırarak sırta kadem basmıştır.

Evet, işçilerin alamadıkları iki üç aylık maaşlarını ve tazminatlarını ödemeyen patronlar makineleri de söküp kaçırıyorlar. Uzun zamandır Tuzla Aydınli'da kurulu bulunan Emin Teknik fabrikasının patronu tam da bunu yaptı. Patron, işçilerin iki aylık maaşlarını ödemeyip, işçileri bir hafta izne gönderiyor. İşçileri izne çıkarttıktan bir gece sonra fabrikanın kapısına dayadığı tırlarla makineleri alıp kaçırmaya çalışıyor. Bunu haber alan işçiler üçerli beşerli gruplar halinde fabrikanın kapısına geliyorlar. Uzun bir süredir çalıştıkları makinelerin büyük bir kısmının yerinde olmadığını görüyorlar, bir kısmını da tırlara yüklü halde buluyorlar. Birbirlerinin yüzüne bakan işçiler ne yapacaklarını bilemez duruma düşüyorlar. Hesap sormak için patronu fabrikaya çağırma kararı veriyorlar. Aradan 10 dakika geçtikten sonra fabrikaya gelen patron işçilerle bir

toplantı yapıyor. Hiçbir işçinin hiçbir alacağının kalma-yacağına dair söz veren patron işçilerin dağılmasını istiyor. Dışarı çıkan işçiler ne yapacaklarını bilemez bir halde birbirlerine bakıyorlar. Kendi aralarında toplantı yapan işçiler, patronun sözüne güvenmekten başka bir yolunun olmadığını düşünerek evlerine dağılıyorlar. Patrona asla güvenilmemesi gerektiğini bilmiyorlar. Eğer patron güvenilir biri olsaydı, makineleri söküp kaçırmazdı.

Emin Teknik'te yaşananlar ne ilktir ne de son olacaktır. Geçtiğimiz aylarda Elkim fabrikasında da buna benzer bir durum yaşanmıştı. İşçiler fabrikada kalan makinelerin çıkarılmasına izin vermemiş, çıkartılan makineleri de arayıp bularak el koymuşlardı. Krizin büyümesiyle birlikte önce Elkim sonra Emin Teknik patronu işçilerin alacaklarını ödemeyip, tüm haklarını gasp ederek kaçtılar. İşçiler o kadar senelik tazminatları ve alamadıkları maaşları ile çaresizce ortada kaldılar. İşsiz kalan işçiler, ödeyemeyecekleri faturalarını, gecikecek kiralalarını, belki de yarın okula gidecek çocuklarına harçlık veremeyecek olmalarını düşünüyorlar kara kara.

Elkim ve Emin Teknik'te yaşananlar ne ilktir ne de son olacaktır. Başımıza gelmez diye düşünmeyelim. Daha düne kadar bu iki fabrikada çalışan işçilere de sorsan “öyle bir şey olmaz” derlerdi emin olun. Aklımıza gelmeyen başımıza geliyor. Önümüzdeki süreçte böyle bir saldırı ile karşılaşmak istemiyorsak bugünden başlayarak örgütlenmemiz gerekiyor. Patronlar makineleri alıp kaçırırken biz de aklımızı kaçırarak vaziyete geliyoruz. Buna izin vermeyelim. Örgütlenip patronların saldırılarına dur diyelim. ■

**İŞ SAATLERİ KISALTILSIN,
ÜCRETLER YÜKSELTİLSİN!**

Havaalanında mı Çalışıyorsun Sen?

■ Gebze'den bir işçi

Yaklaşık 4 yıldır havaalanında çalışıyorum. Dışarıdan bakıldığında iyi bir iş olduğu düşünülüyor. Arkadaşlarla sohbet ettiğimizde “vay, havaalanında mı çalışıyorsun? Sen şimdi 3000 lira alıyorsundur” diyorlar. Arkadaşlara durumu anlatıyorum ama bana inanmak istemiyorlar. Sadece aldığımız net ücret var. Başka da hiçbir sosyal hakkımız yok. Havaalanının tüm sektörlerinde çalışan işçi arkadaşların maaşları genellikle 1000 ile 1700 lira arasında değişiyor. Anlayacağınız havaalanında havamızı alıyoruz.

Diyeceksiniz ki, “Türkiye genelinde işçiler bu maaşları alamıyor”. İşçilerin ücretlerinin çok düşük olduğu doğrudur. Ancak bizim de üç kuruş fazla almamız tesadüf değil. Bizim için en önemli sorun çalışma saatleri; iki günde bir vardiyam değişiyor. Nasıl mı? İlk iki gün 08-16; üç ve dördüncü günler 16-24; beş ve altıncı günler 24-08 şeklinde

ve tatiller her hafta sırayla kayarak gidiyor. Mesela bu hafta tatilim Perşembe ve size tatil günümde havaalanı işçisinin “havasını” anlatıyorum. Ertesi hafta başka bir gün hafta tatili kullanacağım.

Evlüyüm ve henüz eşime vardiya sistemini öğretmedim. Beni arıyor “canım Pazartesi kaç kaç çalışacaksın? Misafirimiz var onun için sordum” diyor. İçimden hep diyorum, Pazar günleri kimse uçağa binmese keşke, belki bize tatil olurdu. İnanın bayramları ve tüm tatilleri de hep işyerinde geçiriyorum. Aldığımız mesai ücreti de normal günlerde %50, bayramlarda %100. İnsanlar havada sevdiklerine uçarken biz ailelerimizden uzaktayız. İşte, görüyorsunuz. Havaalanı işçisi olarak sadece havasını alıyoruz havaalanının. Bunun değişmesi için, iş saatlerinin kısaltılmasını ve ücretlerin yükseltilmesini talep ediyorum. ■

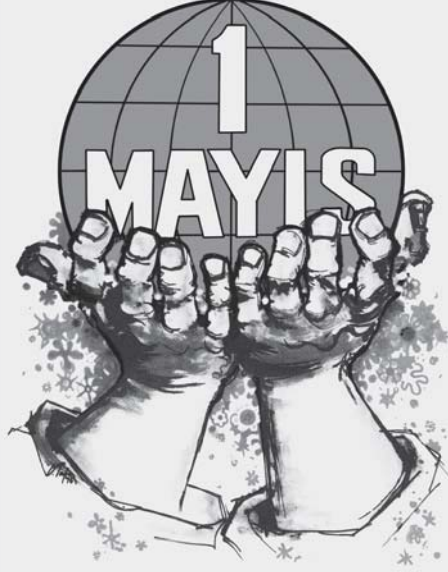
1 MAYIS MARŞI

Günlerin bugün getirdiği
Baskı, zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez
Sömürü devam etmez
Yepyeni bir hayat gelir
Bizde ve her yerde

1 Mayıs 1 Mayıs
İşçinin, emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkların bayramı

Yepyeni bir güneş doğar
Dağların doruklarından
Mutlu bir hayat filizlenir
Kavganın ufuklarında
Yurdumun mutlu günleri
Mutlak gelen gündedir

1 Mayıs 1 Mayıs
İşçinin, emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkların bayramı

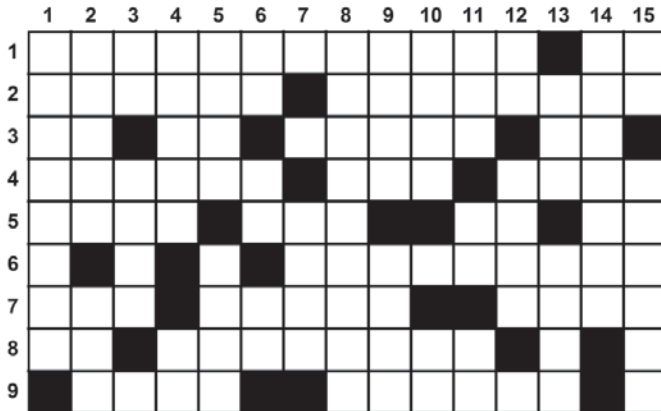

Vermeyin insana izin
Kanması ve susması için
Hakkını alması için
Kitleyi bilinçlendirin
Bizlerin ellerindedir
Gelen ışıklı günler

1 Mayıs 1 Mayıs
İşçinin, emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkların bayramı

Gün gelir gün gelir
Zorbalar kalmaz gider
Devrimin şanlı yolunda
Bir kağıt gibi erir gider

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

- Enternasyonal, beynelmilel. Genişlik.
- Beraber, bir arada olma. Bir olayın akışını değiştirme çabası.
- Akıl. Utanma, utanç duyma. Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi istenen şey. Vilayet.
- Deniz, göl ve ırmakların kıyılara yakın yerlerine ağ ve kazıklarla oluşturulan büyük balık avlama yeri. Rus imparatorlarına verilen unvan. Huysuzluk hali.
- Bir konuda direnme. Tat alma organı. Molibdenin simgesi. Baryum elementinin simgesi.
- 1 Mayıs'ın doğuşuna giden yolu açan, 1886 yılında Amerikalı işçilerin 8 saat işgünü talebiyle toplandıkları meydan.
- Elektrik Mühendisleri Odası. Tayin. İki duvarın birleştiği yer.
- Boru sesi. İşçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü.

- Lanetlenmiş, melun. Kapı ve pencere çerçevelerinin birleşme yerlerine çakılan ağaç çivi.

Yukardan Aşağıya

- Kulluk.
- Konuşma kapsamında dil. Selin sürükleyip getirdiği çok küçük taneli çamurlaşmış kum ve toprak karışımı.
- Tümör. Kement.
- Yarı ya da tam karartılmış bir odada beyaz perdeye yansıtılan saydam resim. Bizmutun simgesi.
- Türk para birimi. İhanet eden kimse.
- Temiz, dürüst. Neodim elementinin simgesi. Türkiye'nin plaka kodu.
- Kuruntuya düşürme.
- Bir amaca ulaşmayı istemek.
- Düş. Yürüyerek giden.
- Kürtçede Mart ayı. Roma rakamlarında dört.
- Kalın direkleri yan yana bağlayarak yapılan deniz veya ırmak taşı. Eski dilde su. Nazi hücum kıtası.
- Deveyi çöktürmek için çıkarılan ses. Motorlu araçlarda güç.
- İngilizcede hava. Birinin emri altında bulunan, aynı bir meta gibi sahibine ait olan, özgür olmayan kimse.
- Martta resmi olmayan rakamlara göre iş cina-yetlerinde ölen işçi sayısı, yazıyla.
- Hangi şey. Buluş belgesi.

Geçen Ayın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	I	S	M	A	C	O	B	E	R	F	O	A	N	A
2	R	A	L				I	A	D	E	F	K	O	
3	A	R	T	A	N	I	Ş	K	A	Z	A	L	A	R
4	K	A	B				I	E	L	A	O			
5	F	A					R	N	M	E	N	T		
6	T	R	O	L	M	I	P	E	D	A	L	E		
7	A	R	I	Z	İ	F	A	K	E	L				
8	U	Ş	A	K	D	U	A	Y	E	N	M	İ	L	
9	N	E			C	E	R	R	E	J	O	N	S	İ

İşçilerin Sordukları /11

İş sağlığı ve güvenliği yasası kapsamında hangi işyerlerinde çalışan temsilcisi bulunur?

İş Sağlığı ve Güvenliği yasasına göre çalışan temsilcileri, tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için işverene öneride bulunma ve işverenden gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir. Görevlerini yürütmeleri nedeniyle, çalışan temsilcileri ve destek elemanlarının hakları kısıtlanamaz ve görevlerini yerine getirebilmeleri için işveren tarafından gerekli imkânlar sağlanır. İşyerinde yetkili sendika bulunması hâlinde, işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yaparlar.

Yasaya göre en az iki işçinin çalıştığı işyerinden başlamak üzere her işyerinde çalışan temsilcisi bulunması gerekiyor.

- 2 ila 50 arasında işçinin çalıştığı işyerlerinde 1,
- 51 ila 100 arasında işçinin çalıştığı işyerlerinde 2,
- 101 ila 500 arasında işçinin çalıştığı işyerlerinde 3,
- 501 ila 1000 arasında işçinin çalıştığı işyerlerinde 4,
- 1001 ila 2000 arasında işçinin çalıştığı işyerlerinde 5,
- 2001 ve üzeri çalışan işyerlerinde ise 6 çalışan temsilcisi bulunması gerekiyor.

Hangi işyerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu olmalıdır?

50 ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve 6 aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur. Aynı işyerlerinde işi 6 aydan uzun süren ve çalışan işçi sayısı 50'yi geçen taşeron şirketlerin de iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurması gerekir.

Şayet asıl işveren ve alt işverenin çalışan sayıları 50 veya daha fazla ise her iki işveren de ayrı ayrı kurul kurar. İkisi arasındaki koordinasyon ve işbirliği asıl işverence sağlanır. Bir işyerinde sadece asıl işverenin çalışan sayısı 50 ya da daha fazla ise, bu durumda kurul asıl işverence kurulur. Ters olduğu durumda ise bu kurul taşeron şirket tarafından kurulur.

Kurul içerisinde patron veya temsilcisi, iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, insan kaynakları, formen, ustabaşı ya da usta, çalışan temsilcisi, işyerinde sendika varsa işyeri temsilcisi yer alabilir. Kanun, kurulun görevini şu şekilde belirler: "İşyerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönetmelik taslağı hazırlamak, işverenin veya işveren vekilinin onayına sunmak ve iç yönetmeli-

ğin uygulanmasını izlemek, izleme sonuçlarını rapor haline getirip alınması gereken tedbirleri belirlemek ve kurul gündemine almak."

Bir riskle karşılaşınca çalışmaktan kaçınma hakkımız var mıdır?

İş sağlığı ve güvenliği yasasının 13. maddesi-ne göre ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan işçiler, işyerindeki İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu'na, kurulun bulunmadığı yerlerde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilirler. İşveren derhal kararını verir ve durumu tutanakla tespit eder. Kurul ise acilen toplanarak karar verir ve kararını tutanak altına alır. Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir. Kurul ya da işveren işçinin talebi yönünde karar verirse işçi gerekli önlemler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışmadığı süre içinde ücreti ve diğer hakları ödenir.

Yangın ve patlama gibi ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda ise işçi işyerini ve tehlikeli bölgeyi terk ederek belirlenen güvenli yere gidebilir. Bu durumda işçi, iş bıraktığı için işten çıkarılamaz. İşten çıkarılması halinde ise işe iade davası açabilir ve haklarını talep edebilir. İster belirli, ister belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışsınlar, işçiler, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, haklı nedenlerle iş sözleşmelerini 6 işgünü içinde feshedebilir.

Ancak işçiler örgütlü olmadıkları müddetçe yasanın bu maddesinin kâğıt üzerinde kalacağı açıktır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları tümüyle işçilerin denetimine verilmemiş ve patronlara yaptırım uygulanmadıkça, işçilerin işyerindeki tehlikeleri patronlara bildirmeleri yeterli olmayacaktır. Üretimin devam etmesini isteyen patronların, işçilerin bildirdikleri tehlikeleri dikkate almayacağı, devam eden iş kazalarından ve işçi ölümlerinden bellidir. Bu nedenle, gerekli tedbirler alınmadığında işçilere kolsuz iş durdurma hakkı tanınmalıdır. ■

1 Mayıs'a Giderken Emekçi Kadınlar Anlatıyor

Bizler yaşamı zorluklarla ve çilelerle dolu işçi sınıfının kadınlarıyız. Bir yandan patronların sömürüsü, bir yandan erkek egemen toplumda kadın olmanın zorlukları... İki kere eziliyoruz. Sabahın erken saatlerinden akşamın geç saatlerine kadar çalışıyoruz. Çocuk bakımı bizim sırtımızda. Evin hiç bitmeyen, yıpratıcı ve bıktırıcı işleri bizim sırtımızda. Kadın olduğumuz için bu işler bizim vazifemiz sayılıyor. İşyerlerinde sigortasız, sendikasız, düşük ücrete ter döküyoruz. İş kazalarının, meslek hastalıklarının kurbanları oluyoruz. Tacize uğruyor, şiddet görüyor ve öldürülüyoruz. İşte tüm bunlara yüksek sesle "hayır" demek için emekçi kadınları 1 Mayıs'ta ÜİD-DER saflarına davet ediyoruz:

Ben Vahide, 41 yaşındayım, büro işçisiyim. Yıllardır çalışıyorum ve çocuğumu tek başıma büyüttüm. Maaşımın çok büyük bir kısmı kredi taksidine gidiyor. Çok uzun saatler çalıştığımız için ek iş de bulamıyorum. Eve gittikten sonra yemek, bulaşık derken zaman geçiveriyor ve yeterince dinlenmeden tekrar işe gelmek zorunda kalıyorum. İhtiyaçlarımı karşılayabileceğim bir ücret alıyor olsaydım ek iş aramak zorunda kalmazdım. Bu nedenle ben hem iş saatlerinin kısaltılması hem de ücretlerin yükseltilmesi talebiyle 1 Mayıs'a katılacağım.

Ben Sevda, 27 yaşındayım, dağıtım işçisiyim. Her şeyden önce ücretlerin yükseltilmesini talep ediyorum. Çalıştığım işyerinde 200 erkek, 12 kadın işçi çalışıyoruz. 30 kiloluk çuvaları erkeklere değil, ezik gördükleri, susturabildikleri biz kadınlara kaldırıyorlar. Sesimizi çıkaramıyoruz, susturuluyoruz. Bu yüzden "kadınların susturulmasına hayır!" demek için 1 Mayıs'a katılacağım. Ablam 3,5 aylık hamileyken kocasından gördüğü şiddet sonucu bebeğini kaybetti. Gördüğü şiddetin gerekçesi ise kocasından izinsiz hastaneye gitmesiydi. Bu nedenle kadına şiddetin

bir sembolü olarak ablamın resmini taşıyarak "kadına şiddete hayır!" diye haykırmak için de 1 Mayıs'a katılacağım.

Ben Eda, 25 yaşındayım, tekstil işçisiyim. Yaptığım işten kaynaklı Ankilozanspondilit (omurilik iltihabı) ve boyunda kamburluk teşhisi kondu. Fakat henüz meslek hastalığı olarak tanımlanmadı. Emeklilik için gerekli çalışma süresinin uzunluğundan dolayı sağlığımı kaybetmekten ve geleceğimden kaygı duyuyorum. Emeklilik yaşının aşağı çekilmesi ve meslek hastalıklarının tanımlanması talebiyle 1 Mayıs'a geliyorum.

Ben Burcu, 29 yaşındayım, büro işçisiyim. Akşam 18.30'da işten çıkmamız gerekirken, 19.30'da çıkıyoruz. Üstelik Cumartesi günleri de 15.00-16.00'ya kadar çalışıyoruz. Buna karşılık fazla mesai ücreti de almıyoruz. Uzun çalışma saatlerine ve fazla iş yüküne karşı durmak için 1 Mayıs'a geliyorum.

Ben Duygu, 27 yaşındayım, işsizim. Fransız Dili ve Edebiyatı mezunuyum. Mezun olduğumdan beri işsizim. İngilizce, Fransızca ve biraz da Rusça biliyorum. Buna rağmen iş başvurularında "biz deneyimli eleman arıyoruz" denilerek reddediliyorum. Çalışmadan nasıl deneyim kazanabilirim ki! Öğretmenlik ataması da yapılmıyor. 5 yıl boyunca eğitim aldım. Emegimin karşılığını istiyorum. Ben bu yıl benim için en yakıcı sorun olan "bütün işsizlere iş" talebiyle 1 Mayıs'a katılıyorum.

Ben Dünya, 32 yaşındayım.

1 Mayıs'a gidince çok mutlu oluyorum. Kendimi güçlü hissediyorum. Bir kadın ve emekçi olarak hakkımı arayabildiğim yer olarak görüyorum. Bence 1 Mayıs'a çocuk, yaşlı, erkek, kadın herkes katılmalı. Bu sene kadın arkadaşlarımı da çağıracağım. Bir ev emekçisi olarak yaptığım iş, iş olarak görülüyor. Bu nedenle bu sene 1 Mayıs'a "ben de varım, ben de emekçiyim" demek için katılacağım.

Ben hastanede çalışan bir taşeron işçisiyim. Taşeronun kaldırılmasını istiyorum. Güvencesiz çalışmak istemiyorum. Adana'da iş cinayetine daha 13 yaşında bir insanın kurban edilmesini, bir çocuğun bu şekilde ölmesini vicdanım kabul etmiyor. Kadın işçiler olarak, anneler olarak bunların yaşanmaması için 1 Mayıs'ta alanda yerimi alacağım.

Ben ev kadınıyım. Kadınlar eşleri, babaları, ağabeyleri tarafından sürekli baskı altındalar ve şiddete maruz kalan çok sayıda kadın var. Ben 1 Mayıs'a kadına yönelik şiddetin son bulması için gideceğim.

Ben Sevda, ev kadınıyım. Kadınların ikinci cins olmasının ortadan kaldırılması ve kadınların şiddete maruz kalmaması için 1 Mayıs alanında olmamız lazım!

Ben Akife, 50 yaşındayım, işçiyim. Bizler açısından 1 Mayıs alanı kendi sıkıntılarımızı dile getirmek için bir fırsat. Taleplerimizden biride kadına yönelik şiddete dur demek! Diğer bir talebimiz ise şu olmalı: İster kadın olsun ister erkek tüm emekçiler emeklerinin karşılığını almalı ve çalışma koşullarımız düzeltilmeli. Ben bu talepler için 1 Mayıs alanında olacağım. ■

